

דף כט.

עין משפט ב.

או"ח סימן תקא פ"ה ו

ז. כלים שנשברו ב"ב"ט אין מסיקין בהם משום שהם נולד ל.

מסיקין בכלים שלמים ב"ב"ט, או בכלים שנשברו מערב יו"ט.

הגה: אם הסיק בכלים אסור להפוך בהם ל לאחר שהודלקו במקצת ב שאז הם שבר כלי ומוקצים משום נולד, אלא א"כ ריבה עליהם עצים מוכנים.

עין משפט ג.

או"ח סימן תקא פ"ה ז

ח. שקדים ואגוזים שאכלו מערב יו"ט או קילפו אותם מערב יו"ט מסיקין בקליפתן ב"ב"ט, אבל אם אכלם ב"ב"ט אין מסיקין בקליפותיהן משום נולד ב.

הגה: אין להסיק עם האגוזים והשקדים עצמם ב, אלא א"כ הם עדיין

כ. ולא נשתייר בהם שום תואר כלי, כ"כ הב"י בשם הירושלמי. מ"ב אות כ"ב.
 ל. ואסור לטלטלן משום מוקצה ואפי' לשורפן במקומן אסור, דמוקצה אסור ליהנות ממנו.

ו. אבל כשמדליק כלי שלם אע"פ שנשבר עם ההדלקה ההנאה באה מאליה. מ"א ס"ק י"ב, ומ"ב אות כ"ג.

מ. ומה שמסיקין בכלים שלמים ב"ב"ט או גם ביום חול היינו באין לו עצים, דאם לא כן עובר על בל תשחית כמו שאמרו בשבת דף קכ"ט. מ"א ס"ק י"ג. ומ"ב אות כ"ח. והיינו שאין לו עצים כדי צורכו שהרי כתב אח"כ אלא א"כ ריבה עליהן.

נ. ובכלים שנשברו מערב יו"ט שמותר להסיק בהם ב"ב"ט, ולהפוך בהם היינו בנשברו שא"א לעשות בהם מלאכתן הראשונה.

והג"ה זו מקומה כאן אחר הדין שמסיקין בכלים שלמים וכך סידר הלבוש. כה"ח אות ל"ח.

ס. שאינם ראויין למלאכתן הראשונה, וההנאה אח"כ מותרת שבאה מאליה. מ"ב ס"ק כ"ו.

ע. דהם מוכנים להסקה מבעוד יום, וה"ה שאר גרעיני פירות וקליפותיהם.

פ. מרש"י שבת דף כ"ט ע"א, וגם לסוכרים בסי' תצ"ה דמוקצה מותר ב"ב"ט כאן אסור משום נולד.

ואפי' שהם ראויין למאכל בהמה מ"מ הו"ל נולד דאתמול היו עומדים למאכל אדם, כ"כ הרא"ש בסוף ביצה ודלא כהב"ח. מ"א ס"ק י"ד.

צ. דאינם עומדים להסיק כלל. ב"י. מ"א ס"ק ט"ו, הגם שבירושלמי מתיר להסיק באוכלין אין להתיר אלא בשעת הדחק ומניעת שמחת יו"ט. כה"ח אות נ"א.

בקליפתן ק.

הגה: לפידים שנשארו מיו"ט ראשון וכבו מותר לחזור ולהדליקם ביו"ט שני^ר, אפי' ביו"ט שאחר השבת או יו"ט שני דר"ה.

עין משפט ד. אר"ח סימן תקא סעיף ו
עין לעיל עין משפט אות ב

עין משפט ה. אר"ח סימן תקז סעיף ב

ב. אע"פ שעצים שנשרו מן הדקל ביו"ט או בשבת שלפניו אסור להסיקן משום נולד^ש, מ"מ אם נשרו לתוך התנור ביו"ט^ה מרבה

ק. שהאוכל מוכן להסקה אגב הקליפה, ב"י וכ"כ הלבוש.
ר. כיון שיש חולקים על דין זה ראוי להחמיר ולהכין פתילות חדשות מערב יו"ט ליו"ט שני, ואם לא הכינם עדיף להדליקם מצד השני שלא הודלק, אפי' ביום שני דר"ה או שאחר השבת. מ"ב אות ל"ד.
ו. והגאון רע"א כתב לטלטל להוציא הפתילה הישנה מפני החדשה ביו"ט שני הוא היתר גמור, דטלטול מוקצה לצורך אוכל נפש שרי. כה"ח אות נ"ה.
ש. כמ"ש בסי' תק"א סעיף ה', או משום שמא יעלה ויתלוש, כמבואר בב"י. ואם נשרו בשבת שלפני יו"ט אסורים משום דאין שבת מכין ליו"ט, כמ"ש בסי' תקי"ג סעיף ה'.
ת. או עכו"ם הניחם שם שלא מדעת הישראל. מ"ב אות ז'.
ואם אפה בהם מבלי להרכות באותם עצים שנשרו ביו"ט הפת אסורה דיש שבח עצים בפת, כ"כ הראב"ד, וכ"כ הברכי יוסף בשם זקנו מהר"א אזולאי, אבל בב"י בסי' קי"ז הביא דעת התוס' דהפת מותרת דלא אמרינן יש שבח עצים בפת רק באיסורי הנאה, ופסק השו"ע שם בסי' קי"ז כדעת התוס' להתיר.

עליהם ^א עצים מוכנים ומבטלן ^ב, ובלבד שלא יגע בעצים שנשרו ^ג עד שיתבטלו ברוב ^ד, אבל אם נפלו בתנור בשבת אסור להסיקן ביו"ט שלאחריו ^ה אפי' ע"י ביטול ברוב.

דף כט:

או"ח סימן רפה סעיף א

עין משפט ב.

א. אין נותנים כלי מלא שמן מנוקב על פי הנר כדי שיהיה נוטף בתוכו, גזירה שמא יבא להסתפק בו ויתחייב משום מכבה ^ו, אבל אם חברו בסיד

א. והוא שנפלו לתוך התנור שהיה בו עצים מוכנים רק שהם מעטים וע"כ מרבה עליהם, אבל אם נפלו לתוך תנור ריק אסור להרבות עליהם, וכך פסק ביו"ד סי' צ"ט סעיף ו'. מ"א ס"ק א'. וכך דעת הרשב"א והרמב"ן והר"ן, אבל היש"ש כתב להתיר להרבות עליהם גם בנפלו לתנור ריק וכך הביא הב"י בסי' תק"א בשם הרא"ש, ובשעת הדחק יש לסמוך על המתירין. כה"ח אות ט"ו.

ב. ואף שאין מבטלין איסור לכתחילה זה דוקא באיסור דאורייתא, אבל באיסור דרבנן מבטלין. וגם לרב אשי שאמר כל דבר שיש לו מתירין אפי' באיסור דרבנן לא מבטלים, הנ"מ היכא שהאיסור הוא בעין אבל כאן עצים של האיסור נשרפים וכלים. ביצה דף ד' ע"ב. והוסיף הרמ"א על דברי השו"ע "והוא שלא יהיו עצי האיסור ניכרים". והוא מר"ן בפ"ק דביצה, דאם מכירין לא מועיל להם ביטול שהרי מכירין, אבל הרשב"א כתב כיון שאין לאיסור זה עיקר מן התורה אפי' ניכר מותר לבטלו. וכיון שיש בזה מחלוקת בשעת הדחק אפשר לסמוך על המתירין אפי' בניכרים עצי האיסור. כה"ח אות י"ז.

ג. אע"ג דבשעה שמרבה עליהם מתנדנדים הו"ל טילטול כלאחר יד ולא נקרא טילטול, כמבואר בסי' ש"ח סעיף ג' ברמ"א.

ד. וכתב הרמ"א בס"ק ג' לצדד להתיר להתחמם בעצים שנשרו ביו"ט בלי להרבות עליהם כיון שההנאה באה לו מן החום וכבר כלה האיסור, וכך מותר ליהנות לאורן אבל להסיק התנור כדי ליהנות לאורה בודאי אסור שהרי הוא נהנה מהאש שהוא בעין להסיק התנור. מ"ב אות ח'.

ה. משמע אחרי שנתבטלו ברוב מותר להפך בהם. מ"ב אות י"א. והוא שלא ניכר גם להרשב"א. ה. י"א דהאיסור כאן משום הכנה והוא איסור תורה דכתיב "והכינו את אשר יביאו" חול מכין לשבת ואין שבת מכין ליו"ט, וי"א דאיסורם מדרבנן מ"מ אסרו משום שמא יעלה ויתלוש, ועוד זה נולד. כה"ח אות כ"א.

ו. שבת כ"ח וכת"ק. וכיון שהשמן הוקצה לנר אם יסתפק ממנו חייב משום מכבה, אבל כשחברו לכלי אחד אין לחוש דמשום איסור שבת בודל ממנו, רש"י וב"י. ומש"כ שיתחייב משום מכבה היינו להרמב"ם שפסק כר"י דאמר מלאכה שא"צ לגופה חייב עליה, ומ"מ אף לר"ש אסור, מ"א ס"ק א'. ולכאור' מדוע לא הוי גרמא ולא יתחייב, ואולי כיון שאין דבר מפסיק לא הוי גרמא וכמו בכדים עם מים בסימן של"ד ששם הכד מפסיק על כן נחשב לגרמא.

או כדומה שהוא כלי אחד מותר דפורש ממנו משום איסור שבת.

עין משפט ג.

או"ח סימן רפה פעיה ב

ב. לא ימלא קערה שמן ויתננה בצד הנר ויתן ראש הפתילה בתוכה ז
בשביל שתהיה שואבת גזירה שמא יסתפק ממנו ח.

עין משפט ד.

או"ח סימן רפה פעיה א

עיין לעיל עין משפט אות ב

עין משפט ה.

יו"ד סימן שא פעיה ו

ג. תופרי כסות תופרים כדרכם ט ובלבד שלא יתכוונו בימות החמה מפני
החמה ובגשמים מפני הגשמים. והצנועין תופרין בארץ.

ד. ה"ה מוכרי כסות מוכרין כדרכן ובלבד שלא יתכוונו בימות החמה
מפני החמה, ובגשמים מפני הגשמים, והצנועין מפשילין הכסות
במקל.

הגה: יש מתירין אפי' ללבוש כלאים כל שאינו מכוין להנאתו, כגון להעביר
בו המכס או לובשו כדי להראות מידתן למוכרן.

עין משפט ו.

או"ח סימן שלז פעיה א

א. כל דבר שאין מתכוין מותר ובלבד שלא יהיה פסיק רישיה ז, ע"כ

ו אסור לחתוך מן הנר בשעה שהוא דולק, ב"ח בשם האו"ז, וכן אסור לקחת חתיכות
חלב הנמצאים בנר הדולק אפי' הרחוקות מן הפתילה. כה"ח אות ג'.

ז. היינו ראש השני של הפתילה מצד הכבוי, פרישה.

ח. ואפי' כבה הנר אסור ליהנות מאותו שמן, דהוקצה השמן מחמת איסור, כה"ח אות ז'.

ט. ממשנה ב' פ"ט דכלאים, ואע"פ שבשעת התפירה הבגד יושב על ברכיו כדרך התופרים
מותר כיון שאין מתכוין, וצ"ל דלגנוב המכס הגם שאינו מתכוין מ"מ יש לו הנאה בלבישה
דאם לא ילבש הבגד יחייבו אותו במכס משא"כ במכירה דאין המכירה תלויה בזה. ט"ז
ס"ק ז'.

י. שבת ק"ב. והלכה כר"ש ואפי' אם היה מתכוין היה עושה איסור תורה, בלא מתכוין
מותר לר"ש.

גורר אדם מטה ושולחן וספסל בין גדולים ^ב בין קטנים והוא שלא יתכוין לעשות חריץ.

א. ב. מותר להתיז מים על קרקע הבית ^ל, כיון שאינו מתכוין להשוות גומות אלא שלא יעלה אבק.

עין משפט ז.ז. או"ח סימן רעה סעיף א

א. א. מותר לכבות הנר ^מ בשביל החולה שיש בו סכנה כדי שישן ^נ.

וההפרש שיש בין מלאכה שאינה צריכה לגופה לפסיק רישיה דלא ניחא ליה עיין בכה"ח בסי' רע"ח אות א' מיסוד ר' אברהם החסיד בשם אביו הרמב"ם.

ב. אבל גדולים מאוד אסור דהוי פסיק רישיה ואז אסור אפי' בקרקע שיש, ב"י בשם הרוקח וגם בחבית שאסור להטותה אם כבדה אפי' על קרקע שיש אסור. כה"ח אות ד'. ועגלה של תינוק אפי' כבדה מאוד מותר כיון שאינה עושה חריץ אלא כובשת בקרקע. שם. ל. ואפי' באינה מרוצפת, וכ"כ הב"י בשם סת"ה.

מ. שבת כ"ט-ל'. וכתב הב"י דהטור פסק כר"ש דמלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה וכ"ה דעת הרמב"ן והר"ן ורשב"א, וה"ה בפ"א שכתב שכן דעת האחרונים, אבל הרמב"ם פסק שם כרבי יהודה וכן סתם בשו"ע בסי' שט"ז סעיף ח' כר"ש דמלאכה שאינה צריכה לגופה פטור והביא דעת הרמב"ם בשם י"א, ונפ"מ בעבר בשוגג או במזיד במלאכה שאינה צריכה לגופה ובא לשאול לתקן הפגם.

ואם כיבה הנר משום שחס על הנר או על השמן שלא יגמרו פטור, ואם כיבהו כדי להבהב הפתילה חייב חטאת, ודוקא בפתילה שלא הובהבה מבעוד יום וכ"כ הט"ז והמ"א בס"ק א', דכיבוי אינה מלאכה שצריכה לגופה אלא א"כ עושה להבהב הפתילה או לעשות פחמין. ומהבדל שיש בין פסיק רישיה ולא ימות למלאכה שאינה צריכה לגופה הוא, דפסיק רישיה הוא אינו מתכוון למלאכה כל עיקר אלא שנעשית בהכרח כגון מי שסגר פתח ביתו והיה שם צבי שהוא לא כוון לצידה אלא נעשית בהכרח, אבל מלאכה שאינה צריכה לגופה הוא מתכוון לגוף המלאכה אלא שאינו מתכוון לתכליתה.

אם הדליק נר ביום שבת במקום אור שאינו צריך לאותו נר פטור לכו"ע, דהוי מבעיר דרך השחתה אבל אם הדליקה לע"נ הנפטרים חייב שאינו דרך השחתה, כה"ח אות ד'.

נ. ואירי באופן שא"א להוציאו למקום אחר או להסתיר האור ממנו, כ"כ הרמב"ם בפ"י המשניות, וכן אם אפשר להוציא את הנר ע"י עכו"ם יוציאנו ולא יכבה אותו.

וואפי' יש בחולה ספק סכנה מותר כמו בסי' שכ"ט, אבל באין בו סכנה גם לר"ש אסור דמלאכה שאינו צריך לגופה פטור אבל אסור.

המכבה מפני ליסטים שפטור היינו באין סכנה אבל ביש סכנה מותר, ט"ז ס"ק א'.